iseloomustab hoonestuse tihenemine uute elamute juureehitamise näol küsimuses olevas ajavahemikus.

Hoopis rohkem kui Linnakehises on rahvastikutiheduse muudatused väljendunud Linnasiirdes. Tekkelooliselt ühe endise kasvutsükli linnakehis, mille linna hilisemal arengul ärilajäsemed liigestasid üksikuiks „tompudeks", oli Linnasiire varemalt nõrgalt ülehoonestatud. Sellele on iseseisvuseaegses arengus, ka meie poolt eritletavas 1927.—1934. a. ajavahemikus, järgnenud uus ülehoonestus, elamustuse tihenemine ning kõrgenemine, millega käib kaasas rahvastikutiheduse tõus. Eriti võib viimast nentida Riia- ja Lillemäe alal, kus Kitsa, Riia ja Kalevi uuli äärde on püstitatud uusi elamuid. Erandiks on Era uuli ja Jaama väljaku vaheline sarg ning selle vahenditu ümbrus, kus rahvastikutihedus on kahanenud endiste korteriruumide anastamise tõttu tööstus- ja äriruumideks. Rahvastikutihedus ei ole tõusnud ka Linnasiirde Jaanikiriku taguses soikunud tombus.

Linnasüdame rahvastustumine ja rahvastiku mediaanpunkti nihkumine.

Rahvastikuarvu kujunemiskäik linnasüdames seoses nn. ärila- ehk citymoodustumisega ja kesklinna rahvastikutiheduse kahanemisega on tavaliselt kõige rohkem paelunud linnageograafide tähelepanu. Enamasti on neid nähtusi püütud jälgida hiid- ja suurlinnades[6]), kuid loomulikult huvitab meid sama küsimus Tartu kui suuruselt siirelinna juures.

Ärilamoodustumisena mõistetakse linna siseosade aegajalist teisenemist — korterisargade muundumist kaubanduskäitiste j. m. asutiste poolt vallutatud citysargadeks. Citymoodustumine algab tavaliselt keskhagevalt asetatud peauulidest ja siirdub linna kasvades selle südamiku lisauule kaasa haarates mööda kodaruule edasi linnasiirdesse või isegi

---

[6]) Schott, S.: Die Citybildung in den deutschen Grossstädten seit 1871. *Statist. Jahrb. Deutscher Städte*, XIV, 1907.

Jefferson, M.: The Anthropography of Some Great Cities. A Study in Distribution of Population. *Bull. of the Amer. Geogr. Soc.*, Vol. XLI, no. 9, 1909.

Schmidt, H.: Citybildung und Bevölkerungs-Verteilung in Grossstädten. Ein Beitrag zur Entwicklungsgeschichte modernen Städtewesens. München 1909.

Goodrich, E. P.: Some Geographic Problems incident to the Growth of New York City. *The Geogr. Review*, Vol. II, no. 3, 1916.

Tartu IV, lk. 292